Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2021-047**	Zaaknummer:	**1175149**
Onderwerp:	**Concept verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley**		
Korte inhoud:	De regio's Foodvalley en Arnhem- Nijmegen werken aan de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropool. Dit traject is een vrijwillige samenwerking tussen rijk, provincies Utrecht en Gelderland, de waterschappen en de 26 gemeenten uit de regio's Arnhem-Nijmegen en Foodvalley. De regio's formuleren de gezamenlijke voorwaarden voor een haalbare en aantrekkelijke invulling van de verwachte noodzakelijk woningbouw van 100.000 woningen tot 2040 in Arnhem-Nijmegen-Foodvalley.		

Datum B&W:	13 juli 2021	Portefeuillehouder:	Wethouder Oosterwijk

Voorstel

1. Het Verstedelijkingsconcept (deel 1) vast te stellen als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, regio's en provincies) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid, en in te stemmen met het principe van nadere gebiedsuitwerkingen (deel 2).
2. De ontwerpprincipes van dit concept door te vertalen naar het eigen lokale omgevingsbeleid.
3. Het college te verzoeken om een verstedelijkingsakkoord met het rijk te sluiten over de beoogde verstedelijking en de daarbij horende afspraken (zoals volgordelijkheid, financiering en rolneming) op het gebied van leefomgeving, bereikbaarheid en economie en de raad hierover te informeren.

Inleiding

De impact van de verwachte woningbouwopgave in de regio's Foodvalley en Arnhem-Nijmegen geeft aanleiding tot het zoeken van partnerschap met rijk en provincies. Deze opgave is een schaalsprong ten opzichte van de huidige opgave en vraagt samenwerking, gezamenlijk gewogen keuzes en afgestemde, gebundelde investeringen. Het doel is om de groei voor wonen en werken op een goede manier mogelijk maken en tegelijkertijd de landschappelijke waarden en samenhang van onze Groene Metropool te versterken. Met het voorliggende Verstedelijkingsconcept worden de ontwerpprincipes voor een Groene Metropoolregio voorgelegd voor besluitvorming.

In het ontwerpend onderzoek heeft de verkenning plaatsgevonden hoe de forse woningbouwopgave zo goed mogelijk integraal kan worden ingevuld. In de consultatieronde heeft uw raad zijn reactie gegeven op deze principes. Inmiddels is het Verstedelijkingsconcept, waarin voor alle bouwstenen ontwerpprincipes zijn neergelegd, klaar (deel 1). Dit alles onder de zinspreuk "Meer Landschap, Meer stad".
Op gebiedsniveau wordt in acht gebiedsuitwerkingen waarvan drie sleutelgebieden gewerkt aan een verdere vertaling van de ontwerpprincipes. Met de samenwerkingsafspraken vormt dit geheel de Verstedelijkingsstrategie. Deze onderdelen (deel 2) worden nog verder uitgewerkt.
Deze samenwerking zal bekrachtigd worden met een zogenoemd Verstedelijkingsakkoord. In dat akkoord staan de voorwaarden voor de verdere samenwerking volgens de principes van het verstedelijkingsconcept, de fasering en de vereiste (onderzoeks)investeringen. De colleges zullen besluiten over dit Verstedelijkingsakkoord.

De Verstedelijkingsstrategie staat niet op zichzelf. Er zijn meer ruimtelijke trajecten in uitvoering.
In regionaal verband hebben we het verstedelijkingsonderzoek ondersteund door het uitvoeren van een Regionale Ruimtelijke Verkenning Foodvalley. Deze wordt separaat ter besluitvorming voorgelegd. De inzichten uit dat traject hebben inhoudelijk geleid tot een verdieping en daarnaast een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk ruimtelijke perspectief op de opgaven in onze regio.
De Regio Amersfoort werkt momenteel tegelijkertijd aan het Ontwikkelbeeld Amersfoort. Met deze verstedelijkingsstrategie voor de regio Amersfoort is nauwe afstemming, omdat er in het noordelijk deel van Foodvalley overlap is van de regio's.
De resultaten van de RES 1.0 zijn meegenomen in het Verstedelijkingsconcept. Deze uitgangspunten bijten elkaar niet.

In het najaar van 2020 hebben alle colleges in de regio's de Contourennotitie vastgesteld. Via regionale raadsbijeenkomsten, een webinar en lokale informatieve sessies ben u geïnformeerd over de inzet en de voortgang op dit traject. De consultatieronde bij alle raden en Staten heeft input opgeleverd ter verbetering van keuzes en ontwerpprincipes. Sommige reacties worden meegenomen naar de Gebiedsuitwerkingen en/of het Verstedelijkingsakkoord. Het voorliggende rapport geeft op zowel de gebiedsuitwerkingen als de samenwerkingsafspraken al een doorkijk (deel 2).

Beoogd effect
Het deelnemen aan deze strategisch ruimtelijke trajecten maakt het mogelijk grote ruimtelijke opgaven (woningbouw, landschapsontwikkeling en recreatie, infrastructurele en mobiliteits-oplossingen en economische ontwikkeling) integraal en in nauwere samenwerking en met andere partijen te realiseren.

Argumenten
1.1 de vier bouwstenen verwoorden de integraliteit
Met het vaststellen van het Verstedelijkingsconcept (deel 1)worden de ontwerpprincipes uit de vier bouwstenen het vertrekpunt voor lokale keuzes. Daarbij vormen de ontwerpprincipes de leidraad voor het beargumenteren van de gemaakte keuze.

1.2 de integrale opgave kan alleen samen worden uitgevoerd
We willen een aantrekkelijke leefomgeving creëren door de randvoorwaarden te stellen voor het faciliteren van de groei voor wonen en werken. Daarbij hoort het maken van integrale keuzes. Een aantal opgaven overstijgt gemeentegrenzen. Andere opgaven krijgen alleen het juist gewicht door agenda's te bundelen. Samenwerking met partners is daarom noodzakelijk voor een aantal opgaven, zowel ruimtelijk als financieel. Hiermee wordt de impact van deze ingrepen en investeringen vergroot.

1.3 in de gebiedsuitwerkingen wordt de opgave concreet gemaakt
Op de schaal van deze gebieden zijn afspraken te maken op uitvoeringsniveau, kan gekozen worden voor het betrekken van de meest relevante partners afhankelijk van de opgave en is afweging van strijdige ontwerpprincipes het beste mogelijk.

2.1 het lokale omgevingsbeleid is leidend voor uiteindelijke locatieontwikkeling
Door het opnemen van de ontwerpprincipes in de eigen omgevingsvisie en het doorwerken in de bestemmingsplannen/het omgevingsplan worden de uitgangspunten in de lokale instrumenten verankerd.

3.1 dit bekrachtigt de meerjarige strategische samenwerking
Met het ondertekenen van een Verstedelijkingsakkoord weten wij ons verzekerd van steun en partnerschap in grote ruimtelijk keuzes, ingrepen en investeringen. Vanzelfsprekend blijft uw raad hierover nadrukkelijk geïnformeerd.

Kanttekeningen
1.1 het besluit bindt individuele overheden
Met het aangaan van de samenwerking gaat de gemeente een verplichting aan om zich naar haar partners te verantwoorden op haar ruimtelijke beleid binnen de verstedelijkingsopgave (locatiekeuze, locatieuitwerking). Tegenover deze verplichting staat de meerwaarde van een krachtig verband en gezamenlijke (investerings)agenda voor onze plek in de Groene Metropool.

1.2 de gebiedsuitwerkingen zijn te inhoudelijk
Onze gezamenlijke regio heeft een bijzonder karakter. De stedelijkheid is sterk verspreid (polycentrisch), verschilt van elkaar en er is nog geen gezamenlijke agenda. Daarnaast is in het ontwerpend onderzoek gebleken dat onze regio relatief weinig opgenomen is in relevante (rijks-)onderzoeken. Hierdoor ontbreekt soms relevante informatie en is het moeilijker passende oplossingen voor te stellen. Met het inzoomen in gebieden wordt deze lacune verholpen. Tegelijkertijd ontstaat een hechtere en nauwere samenwerking tussen de betrokken partners in het gebied. Daarnaast worden zo mogelijk andere trajecten in de samenwerking geïntegreerd.

2.1 dit vereist mogelijk aanpassing van reeds vastgestelde kaders
Door de vertaling naar het eigen omgevingsbeleid worden de ontwerpprincipes ook lokaal leidend. Mogelijk leidt dit tot aanpassing(en) van het lokale ruimte beleid. Doordat de meeste gemeenten actief zijn met hun nieuwe omgevingsbeleid (of actualisatie in de komende periode) is het echter goed mogelijk deze ontwerpprincipes nu te incorporeren.

Financiën
De kosten van het traject worden gedragen door alle deelnemende partners. In de voorjaarsnota 2021/1e berap 2021 is een bedrag van €10.000 beschikbaar gesteld als 'Bijdrage verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen regio'.
De samenwerking na het akkoord zal leiden tot gerichte en gezamenlijk afgewogen onderzoeken, investeringen en ontwikkelingen bijvoorbeeld in mobiliteitsoplossingen en ontwikkellocaties. In veel gevallen is daarbij het budgetrecht van de raad van toepassing. Daarvoor komen wij bij uw raad terug.

Communicatie
Bij het opstellen van de Verstedelijkingsstrategie zijn niet direct inwoners betrokken. Wel heeft de provincie Gelderland in het gehele gebied op inhoudelijke vraagstukken een inwonerpeiling uitgevoerd. Het Verstedelijkingconcept waarin de ontwerpprincipes centraal staan is bovenal een belangrijke basis voor de samenwerking tussen de partners (rijk, provincie en beide regio's). Het afwegingskader komt op lokaal niveau in beeld bij locatiekeuzes en nadere uitwerking. Bij deze besluitvorming is inwonersparticipatie wel van toepassing.

In de afgelopen periode is uw raad nadrukkelijk betrokken geweest bij de ontwikkeling van de Verstedelijkingsstrategie. Vanaf de contourennotitie is met regelmaat informatie gedeeld over de te doorlopen stappen en het belang van deze samenwerking. Met de consultatie op 12 april jongstleden heeft uw raad nadrukkelijk de lokale context meegegeven.

Vanuit het traject is met name rondom belangrijke mijlpalen (behandeling BO Leefomgeving en BO MIRT, ondertekening Verstedelijkingsakkoord) externe communicatie voorzien.

Vervolg

Met de verstedelijkingsstrategie wordt geen blauwdruk of contract gepresenteerd, maar een basis voor samenwerking; richtinggevende principes die gaan helpen om de volgende stappen goed op elkaar aan te laten sluiten. Dit betekent dat er verdere uitwerking plaatsvindt, met name in de gebiedsuitwerkingen. Hier komen de bouwstenen en ontwerpprincipes bij elkaar en vindt verdere doorvertaling plaats. In de gebiedsuitwerking Foodvalley Noord zal er aandacht zijn voor ondermeer de maakindustrie en de A1-corridor en wordt de samenloop met Ontwikkelbeeld Amersfoort verder geconcretiseerd. De samenhang van de vervolgstappen, o.a. binnen de gebiedsuitwerkingen, met andere lopende ruimtelijke trajecten is een belangrijk punt van aandacht. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de inzet op het vervolg van de Regionale Ruimtelijke Verkenning en het vervolg op de RES. Deze trajecten moeten goed met elkaar verbonden zijn.

Wanneer de conceptafspraken gereed zijn stellen alle colleges deze vast, waarna ze worden bekrachtigd in het BO-MIRT (eind november 2021). Na het sluiten van het Verstedelijkingsakkoord worden de colleges, raden en staten geïnformeerd over de strategie, de uitkomsten van het overleg en de vervolgstappen. Indien in het akkoord zaken worden afgesproken die raken aan budgetrecht of leiden tot beleidsrijke wijzigingen, wordt u hierbij betrokken voordat besluitvorming plaats heeft.

Op basis van het akkoord wordt verder samengewerkt in gebiedsgerichte uitwerkingen (in de acht deelgebieden), waar we daadwerkelijk tot ruimtelijke ontwerpen komen waar belangen worden afgewogen.

Bijlagen

-Bijlage 1 Notitie opbrengst consultatie
-Bijlage 2 Concept verstedelijkingsstrategie
-Bijlage 3 Verslag inwonerspanel Kieskompas

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer D.J. van Huizen	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2021-047

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 13 juli 2021;

b e s l u i t :

1. Het Verstedelijkingsconcept (deel 1) vast te stellen als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, regio's en provincies) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid, en in te stemmen met het principe van nadere gebiedsuitwerkingen (deel 2).

2. De ontwerpprincipes van dit concept door te vertalen naar het eigen lokale omgevingsbeleid.

3. Het college te verzoeken om een verstedelijkingsakkoord met het rijk te sluiten over de beoogde verstedelijking en de daarbij horende afspraken (zoals volgordelijkheid, financiering en rolneming) op het gebied van leefomgeving, bereikbaarheid en economie en de raad hierover te informeren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 23 september 2021,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA